

SPEEL NATUUR

Een stuk groen in je buurt omvormen tot speelnatuur. Het is een mooie manier voor kinderen om al spelenderwijs thuis te raken in de natuur. Speelnatuur biedt een avontuurlijke speel- en leeromgeving en is voor kinderen uitdagender dan een standaard (betonnen) speelplaats. Met speelnatuur leren kinderen spelenderwijs hun grenzen verleggen. Denk maar eens terug aan je eigen ervaringen als kind: waar speelde je vroeger het liefst?

Voordat je aan de slag gaat met speelnatuur is het goed om een ontwerp te (laten) maken. Denk daarbij aan mogelijkheden voor zowel jongere als oudere kinderen. In deze factsheet vind je een aantal ideeën voor de inrichting van een natuurlijke speelplek en informatie over veiligheid en aansprakelijkheid.

INRICHTING

Voor het bedenken van een inrichting kun je uitgaan van bestaande (groene) elementen of juist elementen toevoegen of veranderen. Hou hierbij rekening met de logistiek. Kies logische paden en routes die e.e.a. verbinden. Bedenk ook goed op welke plekken er makkelijk toezicht moet kunnen zijn van volwassenen en op welke plekken kinderen wel even ongezien en ongestoord hun gang mogen gaan. Er zijn tal van bureaus die deskundig zijn in het aanleggen en ontwerpen van speelnatuur en die je kunnen helpen bij het maken van een goed plan.

ELEMENTEN VAN SPEELNATUUR

- **Klimmen** - Met boomstammen kun je van alles doen. (Los)liggend vormt een wirwar van boomstammen een prachtig speellandschap voor kinderen van allerlei leeftijden! Je kunt ook met boomstammen gericht speeltoestellen bouwen of een klimparcours uitzetten.
- **Kruipdoor sluipdoor** - Met kleine paadjes, dichte bosjes en tunnels creëer je voor kinderen een eigen wereld waarbij zij helemaal kunnen opgaan in hun eigen fantasie en spel. Wilgentenen lenen zich uitstekend voor dergelijke toepassingen, maar ook heesters of ingegraven rioolbuizen zijn te gebruiken.
- **Hutten bouwen** - Geen groter plezier dan zelf hutten bouwen! Losse takken, oud hout, een dicht bosje of een schuinhangende boom: allemaal aanknopingspunten om een hut te bouwen. Ook als groepsactiviteit is het leuk om met kinderen hutten te bouwen, bijvoorbeeld met leem en of (levende wilgen) takken.
- **Water en zand** - Welk kind houdt niet van spelen met water? Met stenen, zand en water is het heerlijk spelen. Waterspeelplaatsen kunnen wilde plekjes zijn in de tuin, een waterloopje met stenen erin of kunstige speelplaatsen met bijvoorbeeld mozaïeken of fontein. Bij spelen met water moet wel rekening worden gehouden met de waterkwaliteit. De GGD en eventueel het RIVM kunnen hierin adviseren.
- **Zithoekjes** - Voor gezinnen met kinderen of jongeren is het ook van belang dat er een plek is in een tuin waar je even kunt bijkomen, rustig kunt praten of kunt picknicken. Daarvoor zijn bankjes of picknicktafels ideaal. Zo'n bankje of tafel kun je zo mooi maken als je wilt.

VOOR MEER VOORBEELDEN, INSPIRATIE EN MOOIE FOTO'S KUN JE TERECHT OP

- www.springzaad.nl
- www.natuurlijkspelen.nl
- Download het boek of losse hoofdstukken van 'Speelnatuur in de stad: hoe maak je dat?' op <http://www.hetlaatstekindinhetbos.nl/speelnatuur.html>

VEILIGHEID

Bij speelnatuur komen een hoop veiligheidsvragen om de hoek kijken. Er zijn bomen om in te klimmen, rotsen om op te springen en er is van alles te ontdekken. Wees daarom alert op giftige planten en de risico's van (diepe) vijvers, prikkeldraad en puntige hekjes. Bij het ontwerp kun je hier al rekening mee houden.

Daarnaast moeten 'gewone' speeltoestellen voldoen aan regels uit het Warenbesluit attractie- en speeltuintoestellen (WAS). Fabrikanten moeten de toestellen zo ontwerpen dat bij normaal gebruik geen gevaar ontstaat voor de veiligheid van gebruikers. Dit geldt ook voor speelnatuur. In de afgelopen jaren is er veel onderzoek en overleg geweest over welke regels van toepassing zijn op speelnatuur. Er wordt bijvoorbeeld onderscheid gemaakt tussen een speeltoestel en een speelaanleiding (omgetrokken boom). In beide gevallen is het nodig om een veiligheidscheck te doen, om verborgen risico's inzichtelijk en aanvaardbaar te krijgen.

AANSPRAKELIJKHEID

Waar kinderen spelen, zullen ook kinderen vallen, zich stoten of op een andere manier pijn doen. Daarom zijn er regels voor de veiligheid van speelplekken. Deze veiligheidsvoorschriften zijn er ook om te zorgen dat een beheerder van de speelnatuur minder of niet aansprakelijk is als er een ongeval gebeurt.

Volgens de wet is de beheerder van de speelnatuur verantwoordelijk voor 'alle normale en redelijkerwijs te verwachten onderhoud', zodat het spelen niet gevaarlijk is. Daarvoor zijn allerlei hulpmiddelen ontwikkeld, zoals een veiligheidsscan of risicoanalyse. Belangrijk is om bij het ontwerp van speelnatuur al duidelijke afspraken over beheer te maken. Zelfbouwsels van kinderen moeten bijvoorbeeld eenmaal per jaar verwijderd worden, bereid de kinderen hierop voor!

MEER INFORMATIE OVER VEILIGHEID EN AANSPRAKELIJKHEID ROND SPEELNATUUR? KIJK OP

- www.allesoverspelen.nl
- www.speelnatuurenveiligheid.nl
- Denk aan het afsluiten van een aansprakelijkheidsverzekering, met clausule speelnatuur
- De folder 'Veiligheid en risico's' van Natuur en Milieu Overijssel

Bronvermelding foto's: Voorzijde: BinnensteBuitenBos / Jongetje in waterpartij: Willy Leufgen

Mogelijk gemaakt door:

Partners:

